

mo. Spomin na Tebe, prvo žrtve smrti iz naše orlovske družine bo ostal vedno med nami. V svojih srcih, ki so Te ljubila, Ti hočemo postaviti spomenik, ki bo trajnejši kot bron in kamen. Počivaj v miru!

Sv. Andraž v Slov. gor. Pohvalno se mora omeniti požrtvovalnost tukajšnjih prebivalcev za čast božjo in lepoto župnijske cerkve. Vasi Hvalenci in Slaptinci sta oskrbeli svojima vaškima kapelicama lepa bronasta zvonova, ki zdaj veselo donita trikrat na dan Bogu in Mariji v čast, vaščanom pa v tolažbo in zahvalo. Posestnik Franc Haložan iz Vitomarc je podaril župnijski cerkvi lepo izrezani kip žalostne Matere božje v človeški velikosti. V slovesni procesiji smo prenesli kip iz hiše Habjanica v cerkev, kjer se je slovesno blagoslovil. Bil je dan veselja za celo župnijo, ki se raduje tega lepega daru. Lepa, nad vse lepa je notranost tukajšnje cerkve, le zunanost je bila nad vse slaba. Vedno smo si želeli, da zadnje delo izvršiti in izvršili smo ga srečno. Nad 25.000 dinarjev je žrtvovala naša majhna župnija za zunanjo prenovalo cerkve, pa je bilo nad 40 voženj zastoj opravljenih in 14 smrek do 16 m dolgih za popravilo podstrešja, darovanih od prebivalcev Gibinske vasi. Čast in zahvala požrtvovalnim župljanom. — Po naklonjenosti okrajnega zastopa se vrši v šoli dvomesečni gospodinjski tečaj, ki se ga udeležuje 22 deklet. Da bi le obrodilo obilo dobrega sadu. V spomladaj se skušal razsejati hudobec slabo vreme v naš kraj, ko je preplaval celo župnijo s slabimi časopisi; aliti se, da bo zopet poskušal svojo srečo. Prvi napad smo odbili, tudi drugega hočemo. Naše ljudstvo hoče biti verno slovensko in verno katoliško, zato pa se hoče okleniti le kršč. časopisa. V vsako hišo naj pride ob Novem letu »Slov. Gospodar«. Vsi na delo, da se ta naš najboljši voditelj razširi v sleherno hišo. V to pomozi Bog!

Mala Nedelja. V nedeljo dne 5. decembra, točno ob 3. uri pop. priredi naša šola v tukajšnjem Društvenem domu svoj Miklavžev večer. Na sporedu je 1. Petje (pojejo soljarji); 2. nastop Miklavža in obdarovanje šolskih otrok. Ker je čisti dobiček namenjen ubožnim soljarjem, pričakujemo, da se vsi odzovete našemu vabilu.

Središče ob Dravi. Menda malokateri kraj v Sloveniji se lahko ponaša s tako stavbeno podjetnostjo, kot trg Središče. Zlasti v zadnjem času se je tukaj mnogo prenovilo oz. na novo pozidalo. Pri trški podružnični cerkvi, ki je brezdomno kras Središče, pa se ravno kar vršijo prenavljala dela. Pobudo zato je dal veleindustriec g. Jakob Zadravec, ki je poklonil v ta namen vagon strešne opeke. Za velikodušni dar se imenovanemu gospodu Središčani prav od srca hvaležni. — Elektrifikacija trga je v toliko napredovala, da treba upoštevati le še transformator in Središče bo zažarelo v svitu električnih luči. Pravijo, da bo to krog Božiča. Cestno razsvetljava vsekakor pozdravljamo, toda želeli bi le boljše razdelitev luči. Zlasti one, ki kažejo glavni cesti hrbet, nikakor ne delajo čast tistim, ki so imeli pri tem glavno besedo. Vidi se pač, da je gotovim ljudem Sokol bolj pri srcu, kot pa resničen napredek trga in dobrobit tržanov.

Luče pri Ljubnem. Pred smrtjo ne obvaruje koža gladka. Resničnost teh znanih pesniških besed se je pri nas pokazala posebno pretekli teden, ko smo pokopali dne 19. t. m. Franciško Drogenik, ki je podlegla neizprosni jetiki v najlepši dobi življenja, stara 21 let. Bila je vrla mladenka, zvesta članica Marijine družbe. Obdarjena s telesno lepoto, je zvesto pazila, da si je ohranilo tudi lepoto svoje duše, za kar jo bo gotovo nagradila njena duhovna mati Marija. Na njenem zadnjem potu jo je spremljala dekliška Marijina družba in ji pri odprtem grobu zapela ganljivo žalostinko, N. v m. p.!

Teharje pri Celju. Preteklo nedeljo se je vršila po večernicah pred župniščem pomenljiva, ganljiva in prirska slovesnost. Teharčani so ob obilni udeležbi proslavljali svojega gospoda župnika in mu čestitali k imenovanju za duh. svetovalec. Spored proslave je bil zelo lep in srečno izbran. Tamburaški zbor je pod vodstvom domačega gospoda kaplana zaigral par veselih koračnic in 2 venčka slovenskih pasmic. Moški pevski zbor je pod vodstvom gospoda organista Franjo Luzeviča zapel dve slavju primerli pesmi; istotako pod istim vodstvom mešani pevski zbor. Čestitali pa so: g. župan Jože Rebov z odborniki za vse farane; načelnik gasilcev g. Janez Toman z vsem odborom v kroljih za gasilce; predsednik »Prosvetnega društva«, g. Jože Gajšek, v orlovskem kroju za Orle, Orlice, pevce obeh zborov in tamburaše; gđc. Marija Luzevič za verske organizacije, za Marijino družbo deklet, za Marijino družbo mladeničev, za Marijin vrtec, Apostolstvo mož in razne bratovščine. Celo slavlje je naredilo na navzoče mogočen vtis. Iz oči vseh se je bralo veliko spoštovanje in otroška ljubezen do svojega duhovnega očeta in z viharinimi živjicami je velika množica ljudstva izražala prirsno željo, naj nam ohrani ljubi Bog našega gospoda svetnika Janeza Cemažarja, krepkega in zdravega še mnogo let. Po oficijelnem sporedu pa ni hotelo biti konca veselih psmic in igranja tamburašev, ki so po polletnem obstoju pod svojim prvim predsednikom, g. Joškom Jesenec, pokazali nepričakovano lepe uspehe.

Gospodarstvo.

RAZDIRALNO DELO DRAVE.

Zadnja leta si spreminja Drava zelo pogosto svoj tok in to na nepregledno veliko škodo obdravskih posestnikov. Po zadnjih nalivih in porastu vode se je sprevila Drava na trganje obrežja v občini Gajovci niže Ptuja. Pri tem razdiralnem delu reko prav nič ne ovirajo razne obrambne naprave, ki so bile zgrajene precej pomanjkljivo. Glavni tok Drave bo šel, kakor kažejo sedaj vsi znaki v bližnji bodočnosti po dravskem kanalu Repovica. V tem slučaju bo šlo po Dravi več sto oravov obdravskih gozdov, ki se razprostirajo v območju občin: Gajovci, Formin ter Cvetkovci. S tem bo pa tudi znatno ogrožena eksistenca obdravskih kmetijskih posestev. Ti kmetje za bodoče ne bodo imeli ne drv, ne stelje, pa tudi ne krme za živino.

Nujna pomoč je za te kraje življenjske važnosti in potrebe. Pri odvracanju Drave bi se moralo delati pametnejše, nego se je pretekli zadnji dve zimi. V teh zimah zgrajena jeza sta koristila le toliko, v kolikor so imeli delavci zaslužek. Delo je tako samouško, da jeza, mesto da bi odvracala valove od obrežja, jih gonita k obrežju. Moralo bi se zgraditi v najkrajšem času nove jezove in sicer posev v dravsko strugo, ki bi odbijali glavni tok od poljske proti haloški strani. Na haloški strani se nikakor ni bati, da bi začela Drava trgati vzhodje skalnate Plešivice. Na to se je sicer delovodečega inženjerja opozarjalo že predlanskim, a ta se je skliceval na nek temu protiven vodni zakon. Posebno tukaj, kjer je dravska struga že itak dvakrat preširoka, je edina uspešna možnost, da se zaobrne glavni tok proti neprodinim skalam ob haloški strani.

Čudno je, da je smela svojčas boriska graščina zgraditi na haloški strani močan jez v strugo Drave, da se je začel nato zaganjati glavni tok reke na poljsko stran, kjer trga nezavarovano prsnato obrežje. Tozadevno merodajni činitelji bi si morali ogledati ta položaj v Dravo na licu mesta, zadevo temeljito proučiti, pri tem se pa tudi ozirati na mnenja zastopnikov obdravskih občin, ki imajo glede

Drave dovolj izkušenj. Povdariti še treba, da bi bilo poleg odstranitve boriskega jezva in zgraditve novih jezov na poljski strani priporočljivo prekopanje prodnatih otkov v sredini Drave pred ozemljem občine Mala vas. Na tem kraju bi se naj v zimi, ko je stanje vode najnižje, izkopalo malo bolj širok kanal, katerega bi Drava ob visoki vodi že sama razširila in poglobila ter začela na ta način uravnati tok proti drugi strani, kjer bi ne delala škode.

Naši poslanci so se že ponovno zavzemali za regulacijo Drave. Poslanec g. Vesenjaj je opozarjal z interpelacijami in osebno ministru vseh vlad na nevarnost, ki preti prebivalstvu Ptujkega polja. Njegova posredovanja so pa imela deloma uspeh, da se je vsaj nekaj naredilo. Radi povečane nevarnosti vsled narasle Drave je vložil ta g. poslanec zopet sledeč upit na ministra poljoprivrede in voda, r. Ivana Pucelja:

»Gospod minister! Ponovno sem zadnja leta z osebnimi intervencijami, z upiti, interpelacijami in predlogi opozarjal na silno nevarnost, ki preti imetju in življenju obdravskih prebivalcev posebej pri Sv. Marku in v občinah Muretinci, Mala vas, Gajovci, Formin in Cvetkovci. Tudi občine so s svoje strani z vlogami in brzojavami opozarjale na veliko nevarnost. Sedaj so omenjeni kraji pred katastrofo. Glavna struga Drave se obrača in jemlje dan za dnevom, da, po zadnjih dveh povodnih celo uro za uro velike kose gozdov, travnikov in njiv. Ako to jesen in to zimo ne bo pomoči, so vsi posestniki ob svojo najboljšo zemljo in njihov obstoj je nemogoč. Stotine dobrih žetlarjev in kmetij zapade večni revščini. Gospodje ministri za kmetijstvo so mi zadnja leta dali besedo in obvezne izjave, da se ta nevarnost zanesljivo ukloni. Tudi vi ste mi pred nekaj tedni uradno pisali, da vpostavite v proračun večji kredit za te svrhe. Iz predložene proračuna za 1927-28 ni razvidno, da bi bila osigurana pomoč tem krajem, zato si z ozirom na nova obupna poročila iz imenovanih občin dovoljujem opozoriti Vas na brezpogojno nujnost in neodložljivost te ljudske potrebe. Opozarjam, da je prebivalstvo voljno nositi velik del stroškov s tem, da hoče dati vsakega desetega delavca in voznika brezplačno. G. minister! Naj se v naši državi ne uresniči, da bi stotine in stotine dobrih in delavnih Slovencev prišlo ob zemljo in kruh pod ministrom Slovencev, zato Vas vprašamo:

1. Hočete li zahtevati brzojavno od hidrotehničnega oddelka v Mariboru poročilo o stanju, ki bo potrdilo vse moje trditve?

2. Hočete ob izredni nevarnosti, ki preti uničiti blagostanje in obstoj prebivalstva v imenovanih občinah, z izrednimi sredstvi, v kolikor nimate budgetne možnosti za takojšnje delo?

Prosim za pismeni odgovor.

Iz seje Kmetijske družbe. Med važnejšimi sklepi in poročili je omeniti precejni nakup umetnih gnojil za jesensko in pomladansko gnojenje. Naročilo se je okrog 80 vagonov, med temi 50 vagonov Tomaževih žlindre, 9 vagonov kajnit itd. Razni nasveti glede kritja izdatkov z najemom posojil pri narodni banki, Zadrugnih zvezah, posojilnicah ali bankah so se končno združili v predlogu odbornika g. Steblovnika, da se naj poskusi zopet z najemom posojila pri članih. Vsled slabe vinske letine in drugih nezdov v kmetijskem gospodarstvu bo treba dolgoročnih kreditov. Podpor je malo. Za razpisano mesto nove strokovne moči pri Kmetijski družbi so se na predlog odbornika g. Košarja odklonile vse zakasnele prošnje. Izmed ostalih prošnikov je bil nato soglasno sprejet g. Kafol. Zrebanje izstopivših članov glavnega odbora je bilo zelo zanimivo. SLS odborniki so vsrajali na zakonitem stališču, kakor lani, toda tozadevni njihov predlog je samostojna večina odklonila. Koroški zastopnik seveda ni prišel nikjer v poštev. Prihodnji občni zbor se vrši dne 16. decembra t. l., ob 11. uri predpoldne v Mesnem domu v Ljubljani po običajnem dnevnem redu. Kranjci bodo volili 4, Štajerci pa 3 odbornike.

Težaven položaj kmečkega gospodarstva pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je privedel pri nas do razmišljanja o načinu predaje pridelkov, ki tvorijo dohodek naših posestev. Velevažna je pri nas živinoreja, ki pa deloma vsled nepravilne nege, deloma pada radi izkoriščanja živinskih prekupevalcev ne da tistih dohodkov, ki bi jih po pravici od te panoge gospodarstva mogli zahtevati. Da se odpomore tema dvema nedostatkama, se je ustanovila za cele Slov. gorice pri Sv. Lenartu Živinorejska zadruga, ki bo imela namen izboljševati in dajati navodila za čim bolj dobičkonosno rejo živine ter tudi oskrbovati izvoz živine. Za naše razmere je danes nujno potrebno, da se te zadruge vsi naj trdneje oklenemo, ker bo naša živina dobila lahko ime, odnosno sloves samo po svoji prvovrstni kakovosti. Toliko živine, da bi mogli z njo prodreti na trgu s količinami po konkurenčnih cenah, pa nimamo. Gledati moramo na to, da izključimo čim največ posredovalcev med prodajalcem živine in med tistim, ki rabijo mesne izdelke za svojo hrano, ker vsi posredovalci, od katerih je jako mnogo neopravičenih, živijo na račun kmeta-prodajalca in onega, ki kupuje meso za svojo hrano. Tako se na eni strani cene živini pri prodajalcih znižujejo, na drugi strani pri konsumentih pa dosegajo neopravičeno višino. Potom zadruge se bo temu zlu odpomoglo. Živinorejci, ki vam je na tem, da si opomorate potom živinoreje in razumete klic po združitvi v svrhu odpora proti izkoriščevanju, vplivajte na svoje sosede, da se bodo vsi organizirali v zadruge, ker jamči sedanje načelstvo za nesebično in požrtvovalno delovanje. V vseh zadevah se je obračati na notarja g. Fran Stupica pri Sv. Lenartu v Slov. gor., ki je dal inicijativo za ustanovitev te za živinoreje prevažne zadruge.

Kmetijsko-nadaljevalne šole (tečaji) v prevajškem okraju. Dne 9. t. m. se je pod predsedstvom g. sreskega poglavarja R. Koropca vršilo pri Rozmanu v Prevajšah dobro obiskano zborovanje in posvetovanje o problemu kmetijsko-nadaljevalnega pouka in ustanovitve kmetijsko-nadaljevalnih šol (tečajev). K predmetu je referiral lepo, izčrpno in temeljito g. šolski nadzornik Močnik. Navzoči gg. šolski upravitelji, župani in drugi so se živahno udeleževali debate ter so znatno pripomogli k razčiščenju pojmov. Sreski kmetijski referent g. Emeran Stoklas je povdarjal nujnost ustanovitve kmetijsko-nadaljevalnih šol (tečajev)

in predlagal, da se preide takoj k ustanovitvi, zlasti v onih okoliših, kjer so za to dani vsi potrebni predpogoji. Sklenilo se je, da se v najkrajšem času (začetek decembra) otvorijo kmetijsko-nadaljevalne šole (tečaji) v sledečih okoliših: Črna, Mežica, Prevajše, Vuzenica, Marenberg, Brezno, Ribnica na Pohorju, Libuče-Holmec, Tolstivrh, Kotlje in Libeliče. V Črni se obenem odpre gospodinjski tečaj za kmetijska dekleta. Nadalje je zbor poveril izdelavo delovnega programa in učnega načrta gg. Mencinu, Močniku in Stoklasi. Kmetijsko-nadaljevalne šole (tečaji) bodo pod neposrednim nadzorstvom in vodstvom g. šolskega nadzornika Močnika in sreskega kmetijskega referenta Stoklase. Slednjega se je tudi naprosilo, da po možnosti predava od časa do časa na tečajih iz raznih predmetov kmetijske stroke. Hvalevredno je omeniti pravilno razumevanje stvari od strani gg. županov, pred vsem pa vladnega komisarja marenberškega okrajnega zastopa g. inž. Pahernika, ki je v imenu okrajnega zastopa obljubil gmotno in vsestransko pomoč in podporo. V interesu pospeševanja in povzdige kmetijstva je le želeli, da se akcija uvedbe kmetijsko-nadaljevalnega pouka pokrene in smoteno izvede tudi še v drugih okrajih, akoravno izpočetka v skromnejši obliki, ampak treba je začeti!

Kmetovalcem okraja Laško. Sporočam tem potom kmetovalcem laškega okraja, da se nahajam sedaj stalno kot kmetijski referent pri okrajnem glavarju v Laškem. Kot bivši strokovni učitelj, oziroma profesor kmetijske šole v Mariboru in kot kmetijski referent okrajev Prevajše, Slovenjgradec in Gornjihrad imam izdatno prakso in izkušnje v raznih kmetijsko-gospodarskih panogah ter obveščam vse kmetovalce laškega okraja, da dajem radevolje in brezplačno pojasnila v raznih vprašanih živinoreje, poljedelstva in sadjarstva in da bom od sedaj naprej prireditel (v kolikor bodo dopuščala sredstva) več poučnih in informativnih potovanj ter predavanj v okraju. — Fr. Wernig, kmetijski referent, Laško.

V Loki pri Zidanem mostu se bo vršilo v nedeljo, dne 28. t. m., po prvi službi božji kmetijsko-gospodarsko predavanje in razgovor v raznih gospodarskih vprašanih. Predaval bo kmetijski referent g. Fr. Wernig. Vabljeni so vsi gospodarji in mladeniči, ki se zanimajo za obnovo gospodarskega dela in za obnovo kmetijske podružnice, da se predavanja zanesljivo udeležijo!

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 19. nov. 1926 se je pripeljalo 248 svinj, 1 koza; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 65 do 100 Din, 7 do 9 tednov stari 125 do 150, 3 do 4 mesece stari 250 do 300, 5 do 7 mesecev stari 420 do 450, 8 do 10 mesecev stari 525 do 550, 1 leto stari 1000 do 1200 Din. 1 kg žive teže 9.50 do 10. 1 kg mrtve teže 15 do 17. Koze komad 107.50 Din. Prodalo se je 137 svinj.

Mariborski trg, dne 20. novembra 1926. Na trgu je bilo 54 slaninev s 141 zaklanimi svinjami, ki so prodajali meso po običajnih cenah 10.50 do 27 Din kg na drobno in po 14 do 17 Din za kg v velikih komadih na debelo. Drugače pa trg ni bil posebno dobro založen in tudi cene so se radi tega kolikor toliko spremenile. Domači mesarji so ostali pri dosedanjih cenah. Perutnine in drugih domačih živali je bilo kakih 600 komadov. Tudi to pot je bilo radi bližajočih se božičnih praznikov v velikem številu na trgu, ki so se prodajali po 60 do 150 Din komad. Cene kokošem in racam so bile 35 do 75 Din, gosem pa 62.50 do 125 Din, domačim zajcem 8 do 30 Din komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje evelice. Kmetje so pripeljali samo 14 s krompirjem, čebulo in zeljnatimi glavami in 12 s sadjem naloženih vozov v mesto. Cene so bile: krompirju 1.50 do 2 Din, kislemu zelju 3 do 4, kisli repi 2 do 3, paradižnikom 6 do 8, medu 25 do 30, maslu surovemu 40 do 44, kuhanemu 44 do 50, čajnemu 50 do 60 Din kg. Zeljnatim glavam 0.50 do 4; ohrovtu in endiviji 1.50 do 2, karfiolu 4 do 8 Din komad, mleku 2.50 do 3, smetani 12 do 15, oljčnemu olju 28 do 34, bučnemu olju 18 do 24 Din liter, (oljčno olje po trgovinah 26 Din), jajcam 1.75 do 2.25 Din komad. Sadju: jabolkam in hruskam 3 do 12, breskvam 10 do 15, grozdju 8 do 14 Din kg. Kostanju surovemu 2.50 do 3, pečenemu 6 do 7 Din liter. Cvetlicam 0.20 do 0.5, z lonci vred 10 do 75 D komad. Lončena in lesena roba 1 do 100 D komad, brezovim metlam 2.25 do 5 Din komad, lesenim grabljam 8 do 10 Din komad, koruzni slami 25 do 30 Din vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 17. t. m. je bilo 9 vozov sena, v soboto, 20. t. m. pa 12 vozov sena in 4 voze slame na trgu. Cene so bile senu 75 do 100, slami pa 45 do 55 Din za 100 kg. V sredo, 17. novembra sta bila izvanredno tudi 2 z od zadnjih poplav umazanim in blatnim senom na trgu, katero se je prodajalo po 45 Din za 100 kg — porabilo se je pa za steljo.

Za razvedrilo.

Tudi dobro! Mizarski mojster se je kregal nad učenecem, konečno pa je vrgel za njim, ker mu je hotel skozi vrata uiti, svoj oblič. Ravno v tem trenutku pa je stopila skozi vrata njegova žena in je njo zadel. Ko je to videl, mu je bilo prav in je rekel: »Pa tudi dobro!«

Zakaj ni bil v šoli? Nekega učenca ves teden do sobote ni bilo v šolo, pa ga vpraša učitelj: »Kje si bil v ponedeljek, da nisi prišel v šolo?« — Učenec: »Ob ponedeljkih sem bolan!« — Učitelj: »In v torek?« — Učenec: »Sem bil doma!« — Učitelj: »In v sredo?« — Učenec: »Pes mi je torbico nesel, med potjo pa se je začel igrati z drugimi psi, pa ni hotel naprejš!« — Učitelj: »In v četrtek?« — Učenec: »Sem mislil, da se boste jezili, ker me v sredo ni bilo, pa nisem prišel!« — Učitelj: »No, in včeraj?« — Učenec: »Včeraj sem si pa mislil: Kaj moramo res vsaki dan v šolo?«

Izdal se je. Neki mož bi si rad na ta način pomagal, da bi s požigom visokozavarovane hiše prišel do denarja. Pa je podložil ogenj in sicer tako, da bo začelo goriti točno ob petih popoldne, med tem pa je on odšel z doma na polje, se vlegel pod neko drevo in zaspal. Hiša je res začela točno ob petih goriti. Domači hlapec je hitel po gospodarja, našel ga je spečega pod drevesom in ga je hitro poklical: »Za božjo voljo, hitro pojdite domov! Hiša goril!« — Gospodar se je zbudil, planil po koncu in rekel: »Kaj, ali je že pet ura?«

Kako bo prišel jud v nebesa? Dva juda sta se pogovarjala, če bi mogla priti v nebesa. Eden je popolnoma obupal, a drugi je rekel: »Jaz pa pridem v nebesa.« — »Pa, kako boš to naredil?« ga je vprašal tovariš. — »Tako le, mu je ta odgovoril: »Ko bom prišel pred nebeška vrata, jih bom malo odprl, pogledal notri, pa zopet zaprl. In potem spet tako, velikokrat. Sv. Peter bo pa hud postal, bo pa zavpil: »Ven ali noter! In tedaj pojdem jaz noter!«